

Förintelsens minnesvecka 2026

Program till minne av Förintelsen –
föreläsningar, samtal, film, musik och kultur
26 januari – 1 februari 2026

Den 27 januari 1945 befriades Auschwitz, ett av nazisternas största koncentrations- och förintelsläger. Femtio år senare, 1995, högtidligt hölls minnet av Förintelsen för första gången i Sverige. Sedan 1999 har den 27 januari varit en nationell minnesdag över Förintelsens offer. 2005 deklarerade FN dagen som internationell minnesdag.

Förintelsens minnesdag är ett tillfälle för alla som vill manifestera sitt engagemang mot intolerans och främlingsfientlighet.

I Västerås uppmärksammas minnesdagen genom en rad arrangemang under en hel vecka i januari.

MÅNDAG 26 JANUARI

Huvudbiblioteket, hörsalen kl. 17.00–17.30

Konsert: Judisk musik av Anachnu i samband med föreläsningen.

Musikgruppen Anachnu.

Huvudbiblioteket, hörsalen kl. 17.30–19.00

Föreläsning: *Min mamma Sara och Förintelsen* av Saras dotter Britt-Marie Herdevall

Britt-Marie Herdevall representerar andra generationen överlevande från Förintelsen och har under många år varit starkt engagerad i Stockholms judiska liv. Hon är styrelsemedlem

i FFÖ (Föreningen Förintelsens Överlevande) och går gärna ut och berättar om sin mamma Saras liv och hur hon överlevde Förintelsen. Britt-Marie berättar för att man inte ska glömma de fasansfulla övergrepp det judiska folket utsattes för under Förintelsen. Genom upplysning, bland annat i skolor, om händelserna under andra världskriget vill hon motverka antisemitism, rasdiskriminering och främlingshat. Britt-Marie brukar avsluta sitt föredrag med att berätta att sex miljoner människor mördades enbart för att de var judar och att förintelsen kunde genomföras på grund av att det först började med fördomarna och lögnerna sedan med den hatiska propagandan, avhumaniseringen och alltför många människors tystnad och till slut mordandet.

Under besöket i Västerås kommer Britt-Marie Herdevall även besöka en skola och tala för eleverna på högstadiet.

Biljett: fri entré, föranmälan krävs.
Mejla stefan.sturesson@gmail.com

Arrangör: Vänskapsförbundet Sverige-Israel
Mälardalen.

Britt-Marie Herdevall, vars mamma upplevde Förintelsen.

Britt-Maries mamma Sara när hon var 13 år.

TISDAG 27 JANUARI

Västerås domkyrka (utomhus) kl. 16.30–17.00

Tyst manifestation med here 4U för hopp, mod och medmänsklighet

I facklors och marschallars sken riktar here 4U ljuset på människor som under Förintelsen valde att visa stort mod och medmänsklighet. here 4U vill på detta sätt sprida hopp, inspiration och ljus i en tid vi behöver det på många olika sätt.

Foton och texter om personer som visade mod och medmänsklighet under Förintelsen kommer att ställas ut i Domkyrkan.

Arrangör: here 4U & Västerås domkyrka.

Västerås domkyrka kl. 17.00

Förintelsens minnesdag – Ceremoni

Välkommen till en ceremoni med musik, tal och ljusständning i domkyrkan för att uppmärksamma minnet av Förintelsen.

Tal av domprost Daniel Eklund, kommunalråd Jonas Cronert (S), Roza Huczko, VIA, Stefan Sturesson, Vänskapsförbundet Sverige-Israel Mälardalen, Jessica Haas Forsling, medlem i Judiska föreningen, journalist och författare. Musik av Trio Shalom.

ONSDAG 28 JANUARI

Länsstyrelsen, Västra ringvägen 1,
kl. 13.30–15.30

Samtal: Motverka polarisering och hatbrott

Nazismens ideologiska vi-och-dom-narrativ omsattes till slut i fasansfull praktik under andra världskriget. Judar, romer, HBTQI-personer och funktionsnedsatta skulle "renas bort". Idag ser vi mönster som liknar 30-talets Tyskland. Meningsmotsståndare hånas, kränks och hotas. Det drivs dessutom på av politiska ledare. Du kommer att få lyssna på representanter för judar, romer och HBTQI-personer. Polisen kommer att prata om hur de arbetar för att motverka hatbrott.

Anmälan krävs och görs via QR-kod till Länsstyrelsens kalendarium.

Arrangör: Länsstyrelsen i Västmanland.

Vallonens mötesplats, Skultuna, kl. 14.00–16.00

Musik: Kulturcafé med Anachnu

Sedan ett antal år har musikgruppen Anachnu deltagit i minneshållande av Förintelsen genom att ge konserter i Västerås och Skultuna under Förintelsens minnesvecka.

"Anachnu" betyder "vi" på hebreiska. Gruppen framför judisk och israelisk musik, ofta sånger som sjöngs och spelades i ghetton under andra världskriget. Vi sjunger på hebreiska, jiddisch, engelska och svenska. Gruppen består av:

Stefan Werme - fiol och gitarr
Arne Berqvist - basgitarr
Anette Liljedahl - tvårflöjt och dans
Pauline Sturesson - sång
Jozef Stern – dragspel

Biljetter: 80 kr per person, ingen föranmälan.

Västmanlands läns museum, Karlsgatan 2,
hörsalen kl. 18.00–19.00

**Föreläsning: Förlorade röster – spåren
efter 1945 års räddade med Daniel
Leviathan**

På Norra judiska begravningsplatsen i Stockholm står rad efter rad av små, enkla gravstenar. Gravstenar över de personer som överlevt Förintelsen och kom till Sverige efter andra världskrigets slut 1945, men som dog kort efter ankomsten. Deras röster har gått förlorade, men inte minnet av dem. Vilka var de och vad går att berätta om deras liv? Projektet "Förlorade röster - spåren efter 1945 års räddade" berättar om de som ankom till Sverige men inte överlevde. Projektet leds av Daniel Leviathan, arkeolog och doktorand i judaistik vid Lunds universitet, som år 2021 fick ett stipendium från Micael Binfeldts stiftelse till minne av Förintelsen. Projektet är numera en del av Sveriges museum om Förintelsen.

Biljetter: Fri entré men obligatorisk föranmälan.

Mejla anmalan.karlsgatan2@regionvastmanland.se Skriv "28 januari" i ämnesraden och sedan ditt namn, telefonnummer och mejladress.

Arrangör: Västmanlands läns museum i samarbete med Judiska föreningen i Västerås.

Daniel Leviathan

Foto: Lunds universitetet

TORSDAG 29 JANUARI

Elektra bio, Culturen, kl. 18.00

**Film & samtal: Aldrig ensam
(från 11 år)**

Finland, 1942. Tusentals judar runtom i Europa flyr sina dödsdomar och lyckas finna skydd bland annat i Finland. I Helsingfors gör den judiska affärsmannen och filantropen Abraham Stiller allt för att skydda flyktingar genom att anställa dem i sitt företag. Men ju längre kriget lider ingår Finland en slags allians med Tyskland. Ingen går längre säker. När Abraham inser att den finska säkerhetspolisen avtalat att deportera flyktingarna till nazisternas koncentrationsläger inleds en kamp mot klockan.

Gäster: Anne Alamaa (utvecklingsledare i Västerås stad, med särskilt fokus på nationella minoriteters rättigheter) samt Therese Ankréus och Nicklas Wennersten (here 4U).

Biljetter: 50 kr inkl. fika. Biljetter bokas på www.elektrabio.se

Arrangör: Elektra bio, here 4U.

FREDAG 30 JANUARI

Vallonens mötesplats, Skultuna, kl. 10.00

Dans och musik: Musikaliskt möte över generationsgränserna

Dans och musik från Östeuropa med judisk bakgrund, presenterad av danspedagog Mea Nordenfeldt. Vi bjuder in barn och förskolepersonal från förskolan och möts i rörelsen/dansen och Klezmermusiken

Fri entré.

Vallonens mötesplats, Skultuna, kl. 14.00 – 16.00

Musik: Kulturcafé med Klezmermusik

Timmen bjuder på möjlighet att lära mer om folkmusikgenren Klezmer i takt och ton. Avslutas med reflektion, kaffe och tårta.

Biljetter: 100 kr per person, ingen föranmälan.

Huvudbiblioteket, hörsalen kl. 16.00–17.00

Föreläsning: Romer under andra världskriget – ett bortglömt perspektiv med Angelina Dimiter-Taikon

Min föreläsning belyser romernas situation under andra världskriget i Europa och Norden ur ett romskt perspektiv. Jag vill synliggöra romska erfarenheter, historia och motstånd samt öka kunskapen om Förintelsen av romer – en ofta förbisedd del av vår gemensamma historia.

Elektra bio, Culturen, kl. 18.00

Film & samtal: Från din älskade Hilde (från 15 år)

Berlin 1942. Hilde är delaktig i organisationen Röda orkestern som bedriver en hemlig kamp mot nazisterna. Ljuv musik uppstår mellan Hilde och en annan medlem, Hans. De två tillbringar en passionerad sommar tillsammans och gifter sig. Några månader senare slår tragedin till. De grips av Gestapo och Hilde fångas. Hon är gravid i åttonde månaden.

Gäster: Kamran Namdar (har undervisat och forskat kring frågor om globalisering,

Från din älskade Hilde

© Pandora Film Produktion Frédéric Batier.

samhällsförvandling och mänskliga rättigheter i vardagen. Kamran är medlem i bahá'í-samfundet som har varit förföljt i Iran under hela sin historia) och David Redmalm (docent i sociologi vid Mälardalens universitet som forskar om kultur, normer och identitet).

Biljetter: 50 kr inkl. fika.

Biljetter bokas på www.elektrabio.se

LÖRDAG 31/1

Huvudbiblioteket, hörsalen kl. 12.00 – 12.30

Konsert: Judisk musik av Anachnu i samband med föreläsningen.

Huvudbiblioteket, hörsalen kl. 12.30–14.00

Föreläsning: Plundring – början till ett folkmord med författaren Anders Rydell

Anders Rydells senaste bok Stulen musik, avslutar trilogin om nazisternas plundring av kultur under andra världskriget, efter de hyllade Plundrarna och Bocktjuvarna. Genom sin trilogi skapar Anders Rydell en fördjupande berättelse om plundringen som en del av Förintelsen och dess långtgående följder. Om hur plundring använder för att beröva människor på kultur, språk och identitet. Böckerna har översatt till mer än 20 språk. Under hösten 2025 sattes Stulen musik upp som en hyllad scenisk konsert på Folkoperan i Stockholm.

Anders Rydell har mottagit en rad utmärkelser, däribland Wallquistpriset, Svenska Akademiens särskilda belöning, Kerstin Ekmans Klockrosen och senast H.M. Konungens medalj 8:e storleken för "framstående insatser som författare."

Biljett: fri entré, föränmälan krävs.
Mejla stefan.sturesson@gmail.com

Arrangör: Vänskapsförbundet Sverige-Israel
Mälardalen.

Författaren Anders Rydell som bland annat skrivit en bok om nazisternas plundring av konstsatser.

SÖNDAG 1/2

Café Elektra, Culturen, kl. 14.15–14.45

Konsert: Musik av Anachnu i samband med visningen av Bridgespelerskorna.

Elektra bio, Culturen, kl 15.00

Film & samtal: Bridgespelerskorna (från 7 år)

Fyra bridgespelande damer och överlevande från Auschwitz ser omvärlden dramatiskt förändras i en annorlunda film om Förintelsen. De kom till Sverige tillsammans efter att som tonåringar ha överlevt ofattbara grymheter i Auschwitz. Sedan dess har de hållit ihop och levt ett helt liv i Sverige. De är nu bland de sista i världen som kan vittna om vad som hände i Europa under 40-talet och deras nära vill gärna prata om det innan det är för sent. Samtidigt händer nya saker i världen som får plågsamma minnen att bubbla upp till ytan.

Bridgespelerskorna.

Alternativ för Tyskland når valframgångar, ett fruktansvärt terrordåd sker i Israel och bilder på ett ofattbart lidande kablas ut från Gaza. I en polariserad värld lyckas Bridgespelerskorna både bära vittnesmål om en komplex samtid och berätta om vänskapen mellan fyra passionerade kortspelare.

Biljetter: 50 kr inkl. fika.

Biljetter bokas på www.elektrabio.se

Gäster: Torbjörn Messing (Särskilt sakkunnig, Jämställdhet och mänskliga rättigheter, Länsstyrelsen Västmanland).

Avni Dervishi (har varit i många länder för att främja just mänskliga rättigheter och demokrati, men varit länge aktiv även hemma i Sverige för att främja jämlikhet & jämställdhet), Jozef Stern (mångårig styrelsemedlem i Judiska Föreningen i Västerås), Jessica Haas Forsling (frilansskribent och författare) & Anna Johansson (fil.dr. Universitetslektor i statsvetenskap vid MDU). Vi visar även ett inspelat samtal med de medverkande som leds av Stina Dabrowski.

Bridgespelerskorna © Lucky Dogs.

UTSTÄLLNING

Västerås domkyrka, 24 januari, kl. 14.00.

Vernissage: Adamah – heliga ord på heliga kroppar.

Adamah är en fotoutställning om nio bilder av hbtqi+ personer vilka gestaltar heliga texters vokabulär med sina kroppar. Med ord från bibeln och psalmboken skriven på bar hud är kroppen och bokstäverna i fokus. Ordens betydelse smälter samman med det personliga uttrycket varje modell bär med sig från sitt liv.

Utställningen visas i Västerås domkyrka 24 januari till 31 maj.

SKOLBIO

Gratis skolverksamhet inom kulturgarantin visas på Elektra Bio, Culturen. Programmet bokas av skolan via Kulturbokningen studyalong.se.

Kontakt: rose-marie.fasth@vasteras.se

Arrangörer: Elektra Bio, here 4U, Judiska föreningen, Länsstyrelsen Västmanland, Stadsbiblioteket, Svenska kyrkan Västerås, Vallonen, Skultuna, Vänskapsförbundet Sverige-Israel Mälardalen, Västerås stad, Västmanlands läns museum.
